ICAR-CIFE Organizes Training Program on "Aqua Business Models for Promoting Aquapreneurship"

ICAR-CIFE, Mumbai organised Bihar Kosi Basin Development Project-2 (BKBDP-2), Bihar Government sponsored 5 days training program on "Aqua Business Models for Promoting Aquapreneurship" for fish farmers from Bihar State in two batches during 5-9 August, 2024 and 17-21, August, 2024. Total 32 farmer trainees (All male) attended the course representing different districts of Bihar. This program was envisaged to familiarise them with different aqua business models and promote aquapreneurship skills among them. Total 17 aqua business models consisting of biofloc & RAS models, freshwater fish & shrimp culture model, soil & water quality management model, pearl culture model, carp + catfish mix farming model, aquaponics (fish+vegetable) model, fish seed rearing & management model, fish value addition model, aquatic museum & agri-drone demo model, magur culture model, farm pond fish culture model, live fish feed model, ornamental fish culture model and integrated Agri-aqua-poultry-goatary model were presented to them.

The program was inaugurated by Dr. Ravishankar C. N., Director & Vice-Chancellor, ICAR-CIFE and urged farmer trainees to develop their farm as a business unit and adopt the learnt knowledge and skill on their farm in order to get desired production and income. In his valedictory remark, Dr. N. P. Sahu (Joint Director, ICAR-CIFE) had interacted with farmer trainees and highlighted their needs in order to make fish farming more profitable. He stressed upon the follow up training needs to be conducted for further handholding and enhancing their production and income.

Two fish farm field exposure visits of Mr. Ambar Takalkar at Shikrapur, Pune and Mr. Yadnesh Save, Kosbad Hill, Palghar were organised. Trainee farmers were also exposed to crop farming, poultry farming, horticulture, vermicomposting, beekeeping, goatary, dairying, etc. Trainee farmers also visited Krishi Vigyan Kendra (KVK), Palghar and interacted with KVK experts. All the trainee farmers were evaluated for their pre & post knowledge & skill levels and collected individual feedback for the betterment of this certificate course in future.

The program was coordinated by Dr. Arpita Sharma, Dr. Shivaji Argade, Dr. Ananthan P. S., and Dr. Ankush Kamble.

बिहार राज्यातील शेतकऱ्यांनी दिली कृषि विज्ञान केंद्रास भेट

कृषि विज्ञान केंद्रातील तज्ञांचे मार्गदर्शन

डहाण् (प्रतिनिधी) ःभारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेच्या केंद्रीय मलय विज्ञान शिक्षण संस्थेतर्क बिहार राज्यातील शेतकऱ्यांनी स्विधि वात्रा केंद्रास भेट देऊन आधुनिक शेती आणि शेती पुरक व्यवसायाची माहिती घेतली. कृषि बिज्ञान केंद्राचे प्रमुख शास्त्रज्ञ डॉ बिलास जाधब यांनी सबचि स्वागत करून कृषि विज्ञान केंद्राच्या बिबिध उपक्रमांची माहिती दिली. कृषि विज्ञान केंद्रातकें रावविण्यात येणाऱ्या विविध प्रशिक्षण, प्रात्यक्षिके आणि विस्तार कार्यामुळे

येथील आदिवासी शेतकऱ्यांच्या पिकांचे उत्पादन तसेच शेतकऱ्यांचे उत्पन्न यामध्ये बाढ होत

असल्याचे सांगितले. कृषि विज्ञान केंद्राचे शेती

पारील यांनी फळप्रक्रिया विषयी मार्गदर्शन करून चिकूचे विविध प्रक्रियायुक्त पदार्थ कसे बनवतात याची प्रात्यक्षिकासह माहिती दिली. बहाणूनील प्राप्त वार्वकार्यक्रमाठ्य नाल्हा वर्षता डहाणूनील प्राप्तिशोल शेतकञ्चाशी चर्चा केल्यामुळे आणि कृषि विज्ञान केंद्रास भेट दिल्यानेआधुनिक शेतीबिषयी ज्ञानत भर पढली असून आपला आत्मबिश्वास बाढला असल्याचे

.....

असून असर केले. मरणून परिषदे संरक्षे अधिः My Palghar Edition Edition Aug 22, 2024 Page No. 03 Powered by: erelego.com

बिहार राज्यातील शेतकऱ्यांची कोसबाड

कृषी विज्ञान केंद्रास भेट आधुनिक तंत्रज्ञानांची घेतली माहिती CONT I

विकासातील योगदानामुळे आयसीएआरचा बेस्ट कृषि विज्ञान केंद्र तसेच महाराष्ट्र शासनातर्फ बस्ट कुर्ग विद्यान कह तबके महाराष्ट्र राखनातक शोतीमित्र पुरस्कार मिळाल्याचे त्यांनी सांगितले. कुर्ण विज्ञान केंद्राचे रास्वड्र अल्प्रोक भोईर आणि प्रश्वेत व्यवस्याक प्रशांत बरठा यांनी भात पीक प्रश्वेत कुक्कुटपालन, शेळी पालन, बेकरो युनिट फळाररपियाटिका आदोसावत सविस्तर भागदशन कल. भागदशन कल. धारतीय कृषि पुष्प पश्चेश साथे वांगे केंद्रीय मल्प विज्ञान गिरूप्रांच पश्चेश माध्येत्र आधुनिक मल्पर रोतो कशी करावी यावाबत शिवाली अरगढे आणि अधिकारी संतोष यांनी माहिती दिली. तसेय कृषि उद्योजिका लतिका प्रष्ठेत्र भेंद्रीये सम्बद्धका प्रसन्त्र का

लोकमत

तज्ज्ञांकडून मार्गदर्शन

बिहारच्या शेतकऱ्यांची कोसबाडच्या कृषी विज्ञान केंद्रास भेट

लोकमत न्यूज नेटवर्क **बोर्डी**: भारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेच्या केंद्रीय मत्स्य विज्ञान शिक्षण संस्थेतफें विहारमधील शेतकऱ्यांनी कृषी विज्ञान केंद्रास भेट देऊन आधुनिक शेती आणि शेतीपूरक व्यवसायाची माहिती घेतली. कृषी विज्ञान केंद्राचे प्रमुख शास्त्रज्ञ डॉ. विलास जाधव यांनी सर्वांचे स्वागत करून कृषी विज्ञान केंद्राच्या विविध उपक्रमांची माहिती दिली. या केंद्रातफें राबविल्या जाणाऱ्या विविध प्रशिक्षण, प्रात्यक्षिके व विस्तार कार्यामुळे येथील आदिवासी शेतकऱ्यांच्या पिकांचे उत्पादन व शेतकऱ्यांचे उत्पन्न यामध्ये वाढ होत आहे. कृषी विज्ञान केंद्राचे शेती विकासातील योगदानामुळे आयसीएआरचा बेस्ट कृषी विज्ञान केंद्र व महाराष्ट्र शासनांतर्फे शेतीमित्र परस्कार मिळाल्याचे त्यांनी सांगितले.

बिहार राज्यातील शेतकऱ्यांनी डहाणू तालुक्यातील कृषी विज्ञान केंद्रास भेट देऊन आधुनिक शेती आणि शेतीपूरक व्यवसायाची माहिती घेतली.

Hello Vasai Page No. 1 Aug 19, 2024 Powered by: erelego.com

प्रगतिशील शेतकऱ्यांशी चर्चा

- कृषी विज्ञान केंद्राचे शास्त्रज्ञ अशोक भोईर कृषा विकान कराचे शास्त्रज्ञ अशोक नाइर आणि प्रक्षेत्र व्यवस्थापक प्रशांत वरठा यांनी भात पीक प्रक्षेत्र, कुक्कुटपालन, शेळी पालन, बेकरी युनिट फळारोपवाटिका, आदीबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले. यावेळी कृषिभूषण यज्ञेश सावे यांनी आधुनिक मत्स्य शेती कशी करावी याबाबत माहिती दिली.
- प्रगतिशील महिला शेतकरी लतिका पाटील यांनी फळप्रक्रियाविषयी मार्गदर्शन करून चिकूचे विविध प्रक्रियायुक्त पदार्थ कसे बनवितात याची प्रात्यक्षिकासह माहिती दिली. इहाणतील प्रगतिशील शेतकचांशी चर्चा केल्याने व कृषी विज्ञान केंद्रास भेट दिल्याने आधुनिक शतीविषयी ज्ञानात भर पडली आहे.
- आपला आत्मविश्वास वाढला असल्याचे मत भेद दिलेल्या शेतकऱ्यांनी व्यक्त केले. भारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेच्या केंद्रीय मत्स्य विज्ञान शिक्षण संस्थेचे शास्त्रज्ञ शिवाजी अरगडे व अधिकारी संतोष हेही हजर होते.